

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА

Матеріали і тези VIII Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(14-15 жовтня 2022 р.)

1 том

ОДЕСА 2022

2. Wenjun Zhang. Self-Organization: Theories and Methods. Nova Science Pub Inc; UK ed. Edition. 2013. 245 p.

Микола ФЕДОРЕЦЬ

кандидат педагогічних наук

*ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д.Ушинського»*

ЗАГАЛЬНА МУЗИЧНА ОСВІТА УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

***Анотація.** У статті акцентовано увагу на діяльність Міжнародного товариства музичної освіти (ISME) та на упровадження в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) України накопиченого в Європі та світі досвіду синергетичного поєднання формального, неформального та інформального навчання музичному мистецтву. Наголошено важливість модернізації загальної музичної освіти в українських ЗЗСО на даній основі, як головного шляху залучення молоді до музичної культури.*

***Ключові слова:** загальна музична освіта, європейська інтеграція освіти, ISME, формальне, неформальне та інформальне навчання.*

Процес поступової інтеграція освітньої системи України до європейського культурно-освітнього простору прискорює модернізацію загальної музичної освіти у вітчизняних ЗЗСО. У час швидкого розвитку інформаційного суспільства та глобалізації, суттєве значення в даному процесі приділяється наступним аспектам: якості професійної підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва, яка здійснюється на інтегративній основі – одночасно в галузях загально-педагогічної та фахової мистецько-музичної освіти, а також підвищенню продуктивності загальної музичної освіти завдяки поєднанню та координації формального, неформального та інформального музичного навчання школярів, як головного шляху залучення їх до справжньої музичної культури.

Наявність в європейській музичній педагогіці різноманітних концептуальних ідей та протилежних моделей підготовки вчителів музичного мистецтва нового покоління ускладнює аналіз даного процесу і вимагає від українських науковців розроблення відповідних методологічних основ, теоретичного узагальнення проблематики наукових досліджень та вивчення досвіду, накопиченого європейськими країнами у цієї галузі.

Проблемам концептуального розвитку мистецької освіти, музично-естетичного виховання школярів та розвитку особистості в результаті отримання такої освіти присвятили свої роботи багато науковців: Л. Виготський, І. Войнар, М. Лещенко, Л. Масол, О. Михайличенко, Г. Ніколаї, С. Осовський, О. Рудницька, Н. Сулаєва, Б. Суходольський, О. Реброва, О. Ростовський, Г. Шевченко, С. Шуман та ін.

Інтенсифікації досліджень у галузі музичної педагогіки розвинутих країн сприяє діяльність Міжнародного Товариства Музичної Освіти – ISME (International Society for Music Education). Досвід глобальної міжкультурної співпраці в контексті діяльності ISME доводить, що сучасна музична освіта, включно загальну музичну освіту, розглядається у трьох вимірах: *освіта формальна, освіта неформальна та освіта інформальна*. Вищеназвані освітні виміри зафіксовані серед ключових новацій закону України «Про освіту» (2017).

Формальна мистецька (музична) освіта є офіційно визнаною. Вона охоплює ЗЗСО і різноманітні мистецькі освітні заклади (музичні школи, школи мистецтв, професійні заклади мистецького профілю тощо) та органи управління ними. Професійна діяльність даних інститутів «полягає в наданні знань, умінь, ціннісному вихованні та завершується виданням загальноновизнаних посвідчень, атестатів, сертифікатів, довідок, дипломів, присудженням титулів» (Халецька, 2012, с. 58). Йдеться про ті титули, що «мають офіційні міжнародні назви: «освітні кваліфікації» та «академічні ступені» (Там само).

До неформальної мистецької (музичної) освіти належать усі мистецькі «позашкільні інституції для дітей, молоді та дорослих, які не надають документів щодо освітніх кваліфікацій» (Халецька, 2012, с. 58). Неформальна мистецька, зокрема, музична освіта, відбувається безпосередньо у родинях, трудових колективах, суспільних групах, мистецьких гуртках при ЗЗСО, у позашкільних закладах тощо. Ця освіта, хоча й не визнана освітнім процесом, суттєво доповнює формальну освіту (Сулаєва, 2012).

Інформальна мистецька (музична) освіта зовні не організована, тобто є неофіційною, самостійною та відноситься до самоосвіти. Наприклад, прослуховування музичних творів через інтернет-мережу, аматорські форми музикування, відвідування театральних концертних установ тощо.

Питаннях відмінного та спільного у традиційної (формальної) і неформальної мистецької освіти зарубіжних країн та в української освіти вивчали Н. Вишневська, Л. Волинець, Г. Єгоров, В. Ірклієнко, Н. Лавриченко, О. Лобач, Л. Масол, Г. Ніколаї, О. Олексюк, Г. Падалка, В. Полтавець, Н. Сулаєва, Л. Халецька та ін. Багато з них акцентують увагу організаторів освіти, методистів та викладачів загальноосвітніх і мистецьких навчальних закладів усіх рівнів на важливість «упровадження досвіду поєднання формального,

неформального та інформального навчання музичному мистецтву в середніх школах зарубіжних країн у вітчизняну практику» (Халецька, 2012, с. 57).

Таким чином, подальший розвиток та модернізація української загальної мистецької (музичної) освіти в контексті європейської інтеграції потребує розробки відповідних методологічних основ та практичних рішень в напрямку поєднання та координації формального, неформального та інформального навчання музичному мистецтву школярів в перебігу роботи сучасних ЗЗСО.

Література

1. Ніколаї Г. Ю. (2008). Європейські моделі підготовки вчителів музики. Педагогічні науки : збірник наукових праць. Суми : Сум. ДПУ ім. А.С.Макаренка. Ч. III. С. 142–150.
2. Сулаєва, Н. (2012). Неформальна мистецька освіта майбутніх учителів: теоретичний аспект. Імідж сучасного педагога. №4. С. 3-7.
3. Халецька, Л. Л. (2012). Музична освіта в середніх школах зарубіжних країн: поєднання формального та інформального навчання. Постметодика. №6 (109). ISME: (2020). International Society for Music Education. URL: www.isme.org/about

Лі ЮЙЛІН

*здобувачка третього (освітньо-наукового) ступеня (PhD)
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»*

ЕСТЕТИЧНІ ЗАСАДАЙ НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНИХ ТРАДИЦІЙ В КОНТЕКСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ І КИТАЮ

Процеси глобалізації, що відбуваються в сучасному світі, виявляють глибокі протиріччя в усіх сферах життя суспільства, посилюють тенденції інтеграції та дезінтеграції, єдності та множинності, які протиставляються одна одній. Значна кількість локальних культур, які відстоюють власну унікальність, є фактом переосмислення проблеми існування різних культур у єдиному світовому просторі. В сучасних реаліях існування українського суспільства названа проблема набуває неабиякої актуальності. За влучним висловом Н. Баранової: «важливо зрозуміти місце кожної самостійної культури в єдиній загальнолюдській, коли, з одного боку, відбувається процес взаємопроникнення та взаємозбагачення культур, з іншого – продовжуються національні, релігійні конфлікти між культурно-історичними спільнотами» [1,с.207]. Відтак, «нерівномірний» характер глобалізації примушує різні суспільства, заради